

I R O D A L O M J E G Y Z É K
a bioetika tanulmányozásához, 2009

Általánosan ajánlott:

1. **Kovács József. A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába. 2. jav. kiad. Budapest: Medicina Kiadó; 1999.**
2. **1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről**
3. Balázs Pál. Bioetika. Veszprém: Hittudományi Főiskola; 1995
4. Bioetikai állásfoglalások. A „Standard for Life magyar fordítása. Budapest: Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága; 2002.
5. Blasszauer Béla. Orvosi etika. Budapest: Medicina Kiadó; 1995.
6. Az élet kultúrájáért – A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a bioetika néhány kérdéseiről; 2003.
7. Ferencz Antal. A bioetika alapjai. Budapest: Szent István Társulat; 2001.
8. Gaizler Gyula. Felelős döntés vagy ítélet-végrehajtás. Budapest: Szent István Társulat; 1992.
9. Gaizler Gyula. A bioetika alapkérdései. Budapest: Magyar Bioetikai Alapítvány; 1997.
10. Gaizler Gyula és Nyéky Kálmán. Bioetika. Budapest: Gondolat Kiadói Kör; 2003.
11. Halmai Gábor - Tóth Gábor Attila (szerk.). Emberi jogok. Budapest: Osiris Kiadó; 2003
12. Jávor Tibor. A gyógyítás etikája. Budapest: Golden Book Kiadó; 2003.
13. Jobbágyi Gábor: Orvosi jog. Budapest: Szent István Kiadó, 2005.
14. Kata Mihály – Kissné Kapocsi Erzsébet. Gyógyszerészeti etika. Egyetemi jegyzet. Szeged; 2001.
15. Kovács Zsombor: Egészségügyi jog. Budapest: Semmelweis Kiadó, 2008.
16. Lőrincz Jenő: A rész és egész az emberben. A nyelvi jelentés világa és a bioetika. Magyar Bioetikai Szemle, 2005; 11 (3): 128-132.
17. Nemes László: A bioetika három fajtája; Fundamentum (2006) 10 (1): 5-22
18. Nyíri Tamás. Alapvető etika. Budapest: Szent István Társulat; 1994.
19. Orvostikai Kódex. Kézirat. Intézeti Könyvtár; 1998.
20. Pintér József. Gyógyítás és erkölcs. Budapest: Kairosz Kiadó; 2003.
21. Rozsos Erzsébet (szerk.). Egészségügyi etikai példatár. Budapest: Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar; 1996.
22. Somfai Béla S.J. Bioetika. Vázlatok. Szeged; 1995.
23. Susanne, Charles (szerk.). Bioetika. Budapest: Dialóg Campus Kiadó; 1999.
24. Szarka Géza - Gárdai Miklós. Általános és egészségügyi etika. Budapest: Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar; 2003.
25. Széll Kálmán. Egészségügyi etika. Pécs: POTE Egészségügyi Főiskolai Kar; 1995.
26. Turgonyi Zoltán. Etika. Budapest: Kairosz Kiadó; 2003.
27. Varga Andor. Élet és erkölcs. Bioetikai kérdések (Teológiai vázlatok II.). Budapest: Szent István Társulat; 1983.

Az orvostika alapelvei

1. Comte-Sponville, André. Kis könyv a nagy erényekről. Budapest: Osiris Kiadó; 2001.
2. Glasenapp, Helmut von. Az öt világvallás. Budapest: Gondolat Kiadó; 1984.
3. Halmai Gábor. Igazságosság és morális jogok. Magyar Tudomány, 1999; 44 (101) (2) 138-144.
4. Hársing László. Korok és eszmények I-II. Budapest: Akadémiai Kiadó; 1987, 1989.
5. Hársing László. Irányzatok az etika történetében. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó; 2001.
6. Kapocsi Erzsébet. Az orvosi hivatás-etika a XXI. században. Valóság, 2001; 44 (4): 94-100.
7. Kis János. Az igazságosság elmélete. John Rawls magyarul. Világosság, 1998; 39 (8-9): 3-66.
8. Lőrincz Jenő. Természetjogi és pozitivisták elemek az orvosi tevékenység szabályaiban I-II. Lege Artis Medicinae, 1994; (4): 3 - 4.

Igazságosság az egészségügyben. Az egészségügyi rendszerek etikája

1. Bakonyi Péter. Térboly, terápia, stigma. Budapest: Szépirodalmi Kiadó (Magyarország felfedezése); 1983.
2. A betegek jogai a pszichiátriai kezelés során. Budapest: Társaság a Szabadságjogokért; 1999.
3. Csernus Eszter. A HIV/AIDS és az emberi jogok Magyarországon. Budapest: TASZ; 2003.

4. Drogpolitika Magyarországon.(Fórum) Fundamentum, 2001; 5 (1): 77-96.
5. Emberi jogok és elmeegészségügy: Magyarország. (Jelentés); 1996.
6. Fridli Judit. Pszichiáterek döntési helyzetben. Lege Artis Medicinae, 1999; 9 (5): 408-413.
7. Gulácsi László (szerk.): Egészség-gazdaságtan; Medicina Könyvkiadó, 2005.
8. Jelentés az orvosi hálapénzről. Helyzetelemzés és következtetések. Budapest: Springer Kiadó; 2000.
9. Kata Mihály. Gyógyszerekhez kapcsolódó PR- tevékenység etikai vonatkozásai. Magyar Bioetikai Szemle, 2001; 7 (2-3): 32-36.
10. Kovács József. Pszichiátria és medikalizáció - A pszichiátrizálás okai. Lege Artis Medicinae, 2004; 14 (7): 520-524.
11. Kovács József. Pszichiátria és medikalizáció - A depresszió. Lege Artis Medicinae, 2004; 14 (10): 716-717.
12. Kovács József: Bioetikai kérdések a pszichiátriában és a pszichoterápiában; Budapest: Medicina Könyvkiadó, 2007
13. Léderer Pál (szerk.). Az AIDS-gondolkodás. Budapest: T-Wins Kiadó; 1994.
14. Losonci Ágnes. A kiszolgáltatottság anatómiája az egészségügyben. Budapest: Magvető Kiadó; 1986.
15. Losonci Ágnes. Ártó-védő társadalom. Budapest: KJK; 1989.
16. Losonci Ágnes. Utak és korlátok az egészségügyben. Budapest: MTA; 1998.
17. Pszichiátria és betegjogok. Budapest: TASZ (Társaság az Emberi Szabadságjogokért); 2002.
18. Réthelyi János. A Mental Disability Right International jelentés háttere és hatástörténete. LAM, 2000; 10 (2): 167-170.
19. Sótónyi Gergely. Az orvosi műhiba fogalmának és jogi értékelésének történeti vizsgálata. Orvosi Hetilap, 2005; 146 (2): 86-90.
20. Sontag, Susan. A betegség mint metafora. Budapest: Európa Kiadó; 1983.
21. Szántó Zsuzsa – Susánszky Éva – Rózsa Sándor. „Az egészségemért felelős vagyok, a betegségemért nem – Laikus betegségmagyarázatok. Lege Artis Medicinae, 2002; 12 (9): 584-588.
22. A TASZ a fogyatékosok jogairól. Budapest: TASZ; 2001.
23. A TASZ az ártalomcsökkentő drogpolitikáról. Budapest: TASZ; 2002.
24. A TASZ a tiltó drogpolitikáról. Budapest: TASZ; 2002.
25. A TASZ az AIDS-ről. Budapest: TASZ; 2002.
26. Vajda Angéla. Az Apokalipszis ötödik lovasa. Az AIDS ma Magyarországon. Lege Artis Medicinae, 2002; 12 (4): 285-288.

Betegtájékoztató, orvosi titoktartás. Betegjogok.

1. Besznyák István. Műtéti kockázatok. Magyar Tudomány, 1999; 44 (105) (1): 50-55.
2. A betegek jogairól. Budapest: TASZ; 1999.
3. Betegjogok Magyarországon – szabályok és gyakorlat. Budapest: TASZ; 2001.
4. Boda Domokos – Pintér Sándor. Szakmai tévedések lehetősége orvosi perek szakértői véleményezésében. Orvosi Hetilap, 1998; 139: 1735-1739.
5. Csapody Tamás. Az ellátás visszautasításának joga és a vértranszfúzió. Lege Artis Medicinae, 2000; 10 (3): 260-264.
6. Decastello, Alice: A közvetítői eljárás (mediáció) az egészségügyben. Orvosi Hetilap, 2008; 149 (6): 265-269.
7. Donovan, Kath. A rossz hírek közlése. Kharón, 1999; 3 (1-2): 27-45.
8. Dósa Ágnes. Az orvos kártérítési felelőssége. Budapest: HVG-ORA; 2004.
9. Farkasné Patakfalvi-Vigh Katalin. Tájékoztató - tájékozott beleegyezés. Magyar Bioetikai Szemle, 2005; 11 (1): 7-21.
10. Ferencz Antal. A hiteles tájékoztató hasznos és kötelező. Magyar Bioetikai Szemle, 2005; 11 (2): 72-78.
11. Fridli Judit. Egészségügyi önrendelkezés – korlátok között. Fundamentum, 2001; 5: 103-114.
12. Gyukits György. Betegjogi képviselő a kórházban. Esély, 2001; 12 (6): 58-82.
13. Haraszi Zoltán. Egészségügyi törvény, betegjogok és Jehova tanúi tapasztalatai. Lege Artis Medicinae, 2000; 10 (3): 265-266.
14. Hegedűs Katalin - Rozsos Erzsébet - Jakab Tibor: Korrekt tájékoztató? (Esetleírás és kommentárok). Lege Artis Medicinae, 2008; 18 (1): 84-87.

15. Kakuk Péter. A tájékozott beleegyezésről gyakorlati szempontból. Orvosi Hetilap, 2004; 145 (29): 1517-1522.
16. Ki a kompetens? Budapest: TASZ; 2001.
17. Kovács József. A nem önkéntes pszichiátriai kezelés és a vélemény szabadság. Fundamentum, 2004; 8 (1): 23-43.
18. Kovács József: A pszichiátriai betegjogi képviselő szerepe. Egy modellkísérlet tapasztalatai; Fundamentum (2006) 10 (1): 151-162
19. Kovács Erika. A hepatitis C vírussal fertőzött állami kártalanítása iránti perekről. Magyar Jog, 10.sz. 600.; 2003.
20. Kőszegfalvy Edit. Egészségügyi jogi kézikönyv. Budapest: KJK; 1999.
21. Lomniczi Zoltán: A tájékoztatáson alapuló beleegyezés a gyakorlatban. Orvosi Hetilap, 2006; 147 (14): 649-653.
22. Lőrincz Jenő. A betegek jogállása. 2.bőv.kiad. Budapest: Subrosa Kiadó; 1999.
23. Molnár Angéla. A magyar betegjogi szabályozás a nemzetközi rendelkezések tükrében. Lege Artis Medicinae, 2001; 11 (8-9): 597-610.
24. Polecsák Mária (szerk.). A betegek jogai. Budapest: Vince Kiadó; 1999.
25. Rákócziné Kramer Ágnes. A tájékoztatás és a kezelés visszautasításának problémája a szülészeti ellátás során. Nővér, 2000; 13 (3): 30-34.
26. Sándor Judit. Gyógyítás és ítélkezés. Budapest: Medicina Kiadó; 1997.
27. Sótónyi Péter (szerk.): Orvosi felelősség. Budapest: Semmelweis Kiadó, 2006.
28. A személyes adatok védelméről. Budapest: TASZ; 2000.
29. A TASZ a halálbüntetésről. Budapest: TASZ; 2002.
30. Tóth Adél - Szabó János. A tájékoztatás legfontosabb etikai vonatkozásai a Down-szindróma praenatalis szűrése során. Orvosi Hetilap, 145 (6): 259-265.
31. Vajda Angéla. A betegjogok érvényesülése I-II. Lege Artis Medicinae, 2001; 11 (3-4).
32. Zubek László, Tókey Balázs, Szabó Léna, Élő Gábor: A tájékozott beleegyezés jogi és etikai problémái; Orvosi Hetilap (2007) 148(25): 1155-1162

Humán reprodukció (abortusz, fogamzásgátlás, genetikai kérdések) etikája

1. 1998. évi XXVII.törvény a géntechnológiai tevékenységről. Népjóléti Közlöny, 1998. 7.sz.
2. 30/1998 (VI.24.NM)r. Az emberi reprodukcióra irányuló...részletes szabályokról. Magyar Közlöny, 1998. 54.sz.
3. 2000. évi LXXXVII. törvény a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény módosításáról. Magyar Közlöny, 2000. 63.sz.
4. Bernard G. Prusak: A "liberális eugenetika" újragondolása. Megjegyzések és kérdések Habermas bioetikájához; Fundamentum (2006) 10 (1): 185-198
5. Bioetika és emberi jogok. (Tanulmányok, dokumentumok a genetikáról). Világosság, 1999; 40 (2).
6. Dawkins, Richard. Az önző gén. Budapest: Gondolat Kiadó; 1986.
7. Ferenczi Andrea. Genetika - génetika. Budapest: Harmat Kiadó; 1999.
8. Fojtyik Ildikó. Abortusz előtt álló nők a magzat erkölcsi, jogi és fizikai státuszáról. Lege Artis Medicinae, 1998; 8 (7-8): 556-560.
9. Fojtyik Ildikó-Kiss Kitty - Rózsa Sándor. Fiatal nők szexuális életének egyes dimenziói: fogamzásgátlás, gyermekvállalás, terhességmegszakítás. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, 1999; 1 (10) (3-4).
10. Györffy Zsuzsa - Lőrincz Jenő - Ádám Szilvia - Kopp Mária. A művi abortuszok alakulásának pszichoszociális háttértényezői. Lege Artis Medicinae, 2004; 14 (7): 512-519.
11. A humánembrió identitása és jogállása. (Családpasztorációs Füzetek 2.). Budapest: Magyar Katolikus Családegyesület; 2001
12. Jobbágyi Gábor. A méhmagzat életjoga. Budapest: Pacem in Utero; 1994.
13. Jobbágyi Gábor. Az élet joga – abortusz, eutanázia, művi megtermékenyítés. Szent István Társulat; 2004.
14. Kakuk Péter: A génfogalom problémája és a génetika; Fundamentum (2006) 10(1): 23-31
15. Kovács István. Keresztény álláspont az élet kezdetével kapcsolatos bioetikai kérdésekről. Magyar Bioetikai Szemle, 1997; 3 (1-2): 9-12.
16. Magzatvédelem füzetek 1-5. Budapest. Vitalis Kiadó; 1999.

17. Makó János - Blasszauer Béla - Kakuk Péter: A paternalizmustól a közös döntéshozatalig. A veseelégtelenség indokolta terhességmegszakítás esete. (Esetleírás és kommentárok). *Lege Artis Medicinae*, 2007; 17 (12): 925-928.
18. Palásti Sándor. Az abortusz alkotmányosságáról. *Lege Artis Medicinae*, 1999; 9 (9): 698-701.
19. Papp Zoltán – Urbancsek János. A reprodukív biológia és genetika szakmai és etikai kihívásai. *Orvosi Hetilap*, 2000; 140 (24).
20. Pécsi Tibor. Állat és ember klónozása. *Valóság*, 2005; 48 (3): 95-102.
21. Pécsi Tibor: Genetikai forradalom. *Valóság*, 2005; 48 (8)
22. Sándor Judit (szerk.). *Abortusz és...* Budapest: LAM K.; 1992.
23. Sándor Judit: A test halhatatlansága. Bioetikai és jogi dilemmák a XXI. században; *Fundamentum* (2006) 10 (1): 32-45
24. Sándor Judit. Genomika és jog. *Magyar Tudomány*, 2002; 47 (108) (5): 615-625.
25. Somfai Béla. Etikai kérdések a genetikában. *Magyar Tudomány*, 2000; 45 (106) (5): 586-596.
26. Solti László. Klónozás és génmódosítás: szép új világ? *Magyar Tudomány*, 2004; 49 (110) (2): 198-207.
27. Szabó A. Ferenc. *Az abortusz ellenszerei*. Budapest; 1993.
28. Szabó A. Ferenc. *Az abortuszkérdés és a magyar társadalom századunkban*. Budapest: Magyar Napló; 1999.
29. Szebik Imre. Az emberi génterápia etikai kérdései. *Világosság*, 2005; 46 (1): 25-38.
30. Szebik Imre. Ki marad a kamarában? Töprengés az otthon szülésről. *Lege Artis Medicinae*, 2002; 12 (3): 172-180.
31. Szebik Imre. Az őssejtkutatás etikai kérdéseiről. *Magyar Tudomány*, 2004; 49 (110) (3): 385-390.
32. Szebik Imre. Egy szomatikus génterápiás protokoll kudarcának tanulságai. *Lege Artis Medicinae*, 2004; 14 (10): 721-726.
33. Szegetes Yvette. *Abortusz és fogamzásgátlás Magyarországon (1880-1900)*. *Lege Artis Medicinae*, 1998; 8 (4).
34. Szinnyai Attila. Az orvosi eskü és a művi abortusz. *Magyar Bioetikai Szemle*, 1996; 2 (1): 26-31.
35. *A TASZ az abortuszról*. Budapest: TASZ; 1998.
36. Venetianer Pál. A DNS szép új világa – a tudomány második bűnbeesése. Budapest: Kulturtrade (ma: Vince) Kiadó; 1998.
37. Venetianer Pál. Géntechnológia-ellenesség – tudományellenesség? *Magyar Tudomány*, 1999; 44 (105) (10): 1170-1176.
38. Venetianer Pál. A génebézés két háborúja. *Magyar Tudomány*, 2000; 45 (106) (5): 530-536..
39. *Vita az otthonszülésről*. *Magyar Bioetikai Szemle*, 2004; 10 (1): 31-38.
40. Willke, John C, - Willke, Barbara. *Abortusz*. Budapest: Pro Life Alapítvány; 2000.

Az orvosi kísérletezés etikája

1. Az egészségügyi miniszter 23/2002 (V.9.) EüM rendelete az emberen végzett orvostudományi kutatásokról.
2. Az egészségügyi miniszter 24/2002. (V.9.) EüM. Rendelete az emberi felhasználásra kerülő vizsgálati készítmények klinikai vizsgálatáról és a helyes klinikai gyakorlat alkalmazásáról.
3. Az 1998. évi XXV. tv. az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről. *Népjóléti Közlöny*, ápr.27. 924-931.; 1998.
4. 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről. *Magyar Közlöny*, 1998/28.
5. Alexin Zoltán. Személyiségvédelem az orvosi kutatásban. *Lege Artis Medicinae*, 2006; 16 (6): 594-597.
6. DeGrazia, David. *Az állatok jogai*. Budapest: Magyar Világ Kiadó; 2004.
7. Dósa Ágnes. Emberen végzett orvostudományi kutatások. *Lege Artis Medicinae*, 2002; 12 (6): 434-437.
8. Drews, Jürgen. *Gyógyszerkutatás és etika*. *Valóság*, 1996; 39 (11): 33-45.
9. Kerpel-Fronius Sándor: A nürnbergi orvosper korszakváltó befolyása a humán kísérletek etikai megítélésére. *Orvosi Hetilap*, 2008; 149 (5): 195-201.
10. Kovács József. Etikai problémák az emberen végzett kutatás hazai és jogi szabályozásában. *Lege Artis Medicinae*, 2005; 15 (5): 408-410.

11. Mogyorósy Gábor - Belicza Éva. A bizonyítékokon alapuló orvoslás a mindennapi orvosi gyakorlatban. Orvosi Hetilap, 1999; 139 (21): 1173-1177.
12. Morris, Desmond. Az állati jogok szerződése. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1995.
13. Nyerges Gáborné. Az emberen végzett tudományos kutatások etikája. Orvosi Hetilap, 1985; 126 (4) (24): 1451-58.
14. Pasternak Alfred: Embertelen kutatás - orvosi kísérletek a német koncentrációs táborokban; Budapest: Akadémiai Kiadó, 2007
15. Paulovics Anita. Állatvédelem a nemzetközi szabályozás tükrében. Magyar Jog, 2004; 2. 82.
16. „Provokatív nézeteim az életről és a halálról elgondolkodásra serkentik az embereket. Interjú Peter Singerrel. Fundamentum, 2001; 5 (1): 61-67.
17. Ryder, Richard. A tudomány áldozatai. Állatok felhasználása a kutatásban. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1996.
18. Sótónyi Gergely - Sótónyi Péter: Az emberen végzett orvostudományi kutatások etikai és jogi gyakorlata. I. rész. Magyar Bioetikai Szemle, 2006; 12 (1) 10-15.
19. Szebik Imre. A bizonyítékokon alapuló orvosláshoz kapcsolódó etikai kérdések. Lege Artis Medicinae, 2003; 13 (6): 502-505.
20. Szebik Imre. A magyarországi klinikai kutatás néhány gyakorlati nehézsége. Lege Artis Medicinae, 2005; 15 (8-9): 694-695.
21. Ulbing István. A gyógyszerreklámozás és a gyógyszerfogyasztás etikája. Magyar Bioetikai Szemle, 2005; 11 (2): 72-78.
22. Vizi E. Szilveszter (szerk.). Az Egészségügyi Tudományos Tanács Tudományos és Kutatásetikai Állásfoglalásai, 1990-1999. Budapest; 2002.

A szervátültetések etikai kérdései

1. 18/1998 (XII.27.) sz. Eü. Miniszteri Rendelet a szervátültetésről.
2. Alföldy Ferenc. Élet a halál árán. Budapest: Kozmosz Kiadó; 1989.
3. Alföldy Ferenc. A szervátültetéssel kapcsolatos jogi és etikai kérdések. Magyar Bioetikai Szemle, 1996; 2 (2-3).
4. Dósa Ágnes. Jogi kiütkeresés a transzplantációs sebészetben - etikai dilemmákkal (USA). Lege Artis Medicinae, 1995; 5 (10).
5. Dósa Ágnes – Kapócs Gábor – Borka Péter. A transzplantáció jogi szabályozása az ezredforduló Magyarországon. Lege Artis Medicinae, 1999; 9 (7-8): 590-595.
6. Gerlei Zsuzsanna: Májtranszplantáció felnőtt korban. Kinek indokolt és hogyan juthat hozzá Magyarországon? Lege Artis Medicinae 2008; 18 (1): 43-45.
7. Matkó Ida: A transzplantációs várólisták kezeléséről. Lege Artis Medicinae, 2008; 18 (6-7): 532-535.
8. Petrányi Győző et al. Az élő donoros vesetranszplantáció előnyei. Lehetőségek a hazai transzplantációs programban. Orvosi Hetilap, 2004; 134 (49): 2459-2465.
9. Smudla Anikó. A kadáver donorokból történő szervkivétel jogi, etikai és társadalmi vonatkozásai Magyarországon. Lege Artis Medicinae, 2006; 16 (5): 480-487.
10. Szántó Zsuzsa - Susánszky Éva - Tüttő Gábor. A szervadományozással kapcsolatos lakossági vélemények. Lege Artis Medicinae, 2004; 14 (10): 716-717.
11. Taylor. Biológiai pokolgép. Budapest; 1969.

Haldoklás, halál, eutanázia, hospice-mozgalom

1. Blasszauer Béla. A jó halál. Budapest: Gondolat Kiadó; 1984.
2. Blasszauer Béla. Eutanázia. Budapest: Medicina Kiadó; 1997.
3. Bitó László. Boldogabb élet, jó halál – eutelia, eutanázia. Budapest: Athenaeum 2000 Kiadó; 2005.
4. Bognár Tamás - Kolosai Nedda - Hegedűs Katalin - Pilling János. „Kellene, aki megfogná a haldokló kezét...” Orvosokkal készült mélyinterjúk a haldokló gondozás nehézségeiről. Lege Artis Medicinae, 2001; 11 (2).
5. Broeckert, Bert. Az eutanázia legalizálása Belgiumban. Kharón, 2003; 7 (1): 8-29.
6. Clark, David. A palliatív gondozás története: rituális folyamat? Kharón, 2001; 5 (1): 6-17.
7. Cseri Péter (szerk.). Segítségnyújtás a végeken. Haldokló betegek és hozzátartozóik pszichés, szociális és spirituális támogatása. Budapest: Magyar Hospice-Palliatív Egyesület; 2002.

8. Egyes egészségügyi ellátások visszautasításának részletes szabályairól. 117/1998. (VI.16.) Korm r. Magyar Közlöny, 1998/52. sz.
9. Élő Gábor, Dobos Márta és Zubek László: Az újraélesztés etikai vonatkozásai; Orvosi Hetilap (2006) 147(27): 1273-1277
10. Eutanázia és asszisztált öngyilkosság az EAPC Etikai munkacsoportjának szemszögéből. Kharón, 2003; 7 (3): 8-17.
11. Filó M (szerk.): Párbeszéd a halálról. Eutanázia a jogrend peremén. Budapest: Literatura Medica Kiadó; 2011.
12. Foley, Kathleen M. A palliatív ellátás múltja és jövője. Kharón, 2006; 10 (1-2).
13. A gyógyíthatatlan betegek és haldoklók emberi jogainak és méltóságának védelme. Az Európai Bizottság Parlamenti Közgyűlésének 1418 (1999) sz. ajánlása. Kharón, 2001; 5 (2-3): 51-57.
14. Have, Henk Ten. Érvek az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság legalizálása mellett és ellen. Kharón, 2003; 7 (3): 18-37.
15. Hegedűs Katalin (szerk.). (Halálközelben. I-II. Budapest: Magyar Hospice Alapítvány; 1994,1995.
16. Hegedűs Katalin. Az emberhez méltó halál. Budapest: Osiris Kiadó; 2000.
17. Hegedűs Katalin - Pilling János - Kolosai Nedda - Bognár Tamás. Ápolók és orvosok halállal és haldoklással kapcsolatos attitűdje. *Lege Artis Medicinae*, 2001; 11 (6-7): 492-499.
18. Hegedűs Katalin - Pilling János - Kolosai Nedda - Bognár Tamás - Békés Vera. Orvosok halállal és haldoklással kapcsolatos attitűdjei. *Orvosi Hetilap*, 2002; 143 (42): 2385-2391.
19. Hegedűs Katalin (szerk.). A palliatív ellátás alapjai. Budapest: Semmelweis Egyetem; 2009.
20. Hegedűs Katalin: Tévhitek és valóság – a hospice-ről. *Lege Artis Medicinae*, 2011; 21 (11): 744-748.
21. Hegedűs K (2008): Újabb viták az eutanáziáról és a palliatív terápiáról. *Lege Artis Medicinae*, 18 (10): 732-735.
22. Hegedűs Katalin. A hospice ellátás elmélete. Budapest: Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet; 2006.
23. Hegedűs Katalin, Zana Ágnes, Szabó Gábor (2006): Orvosok halálképe és a halállal, haldoklással foglalkozó kurzusok hatásai. Kharón, 2006; 10 (3-4) 46-58.o.
24. Hegedűs Katalin - Muszbek Katalin - Nemes László: Egyedül maradva. (Esetleírás és kommentárok). *Lege Artis Medicinae*, 2008; 18 (6-7): 550-552.
25. Hennezel, Marie de. A meghitt halál. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1997.
26. Hennezel, Marie de - Leloup, Jean-Yves. A halál művészete. Budapest: Európa Könyvkiadó; 1999.
27. Hennezel, Marie de: Mindhalál méltósággal; Budapest: Európa, 2007
28. Jakab Tibor - Martin Zoltán. Egyes egészségügyi ellátások visszautasításának jogszabályi feltételei I-II. *Lege Artis Medicinae*, 1999; 9 (3-4).
29. Kerpel-Fronius Sándor: A nürnbergi orvosper. A kényszereutanázia-program örök érvényű társadalmi tanulságai. *Lege Artis Medicinae*, 2008; 18 (2): 94-96.
30. Kovács József (összeáll.). Irányelvek az életfenntartó kezelések megszüntetése és a haldoklók gondozása terén. (Kivonat a Hastings Center munkacsoportja által kidolgozott irányelvekből (I-II.). *Lege Artis Medicinae*, 1998; 8 (11,12).
31. Kübler-Ross, Elisabeth. A halál és a hozzá vezető út. Budapest: Gondolat Kiadó; 1988.
32. Makó János. Indokolt-e az aktív és a passzív eutanázia megkülönböztetése? *Magyar Bioetikai Szemle*, 2001; 7 (4): 29-33.
33. Makó János - Dósa Ágnes - Szebik Imre: A kezelés visszautasítása. Etikai kérdések a betegek kezelésében. (Esetleírás és kommentárok). *Lege Artis Medicinae*, 2007; 17 (11): 815-818.
34. A Miniszteri Bizottság Rec. 24. sz. ajánlása a tagországok számára a palliatív ellátás szervezéséről. Európa Tanács; 2003.
35. Nagy Mária Ilona. A gyermek és a halál. Budapest: Pont Kiadó; 1997.
36. Nagy Zsuzsanna Anikó. A terminális állapot diagnózisának közzétevése és a saját halálhoz való viszony. *Lege Artis Medicinae*, 1994; 7 (7): 694-699.
37. Pilling J (szerk.): A halál, a haldoklás és a gyász kultúrantropológiája és pszichológiája. Budapest: Semmelweis Kiadó; 2010.
38. Pilling János. Segítség a gyászban. Budapest: Magyar Hospice Egyesület; 2001.
39. Polcz Elaine. A halál iskolája. Budapest: Gondolat Kiadó; 1989.
40. Polcz Elaine. Meghalok én is? A halál és a gyermek. Budapest: Századvég Kiadó; 1993.

41. Polcz Alaine. Ideje a meghalásnak. Budapest: Pont Kiadó; 1998.
42. Popper Péter. Fáj-e meghalni? Budapest: Saxum Kiadó; 1999.
43. A TASZ az eutanáziáról. Társaság a Szabadságjogokért. Kharón, 2000; 4 (1-2): 114-124.
44. Tatelbaum, Judy. Bátorság a gyászhoz. Budapest: Pont Kiadó; 1998.
45. Tematikus szám a palliatív terápiáról. Lege Artis Medicinae, 2003; 13 (5).
46. Telekes András – Horváth Zsolt. A daganatos fájdalom csillapítása. Budapest: Magyar Rákellenes Liga; 2002.
47. A terminális állapotú daganatos betegek palliatív ellátása. Szakmai irányelvek. 2. bővített kiadás. Budapest: Magyar Hospice - Palliatív Egyesület; 2002.
48. Verspieren, Patrick SJ. Öngyilkosság, eutanázia: felelőtlen szavak. Magyar Bioetikai Szemle, 2003; 9 (2): 37-40.
49. Welchinger, Béatrice. Az eutanázia és az öngyilkosságban való segítségnyújtás legalizálása Hollandiában: kihívás az európai országok számára. Kharón, 2002; 6 (1-2): 29-46.
50. Kharón Thanatológiai Szemle c. folyóirat tanulmányai: <http://www.kharon.hu>

**Semmelweis Egyetem, Magatartástudományi Intézet,
Bioetika Csoport
(Összeállította: dr. Hegedűs Katalin)**